

24.3.2011

Dnro 3438/4/09

Ratkaisija: Oikeusasiamies Petri Jääskeläinen

Esittelijä: Oikeusasiamiehensihteeri Håkan Stoor

**SALASSAPIDETTÄVIÄ TIETOJA EI SAA LÄHETTÄÄ SUOJAAMATTOMASSA SÄHKÖ-
POSTISSA**

**1
KANTELU**

Kantelija arvosteli 12.9.2009 lähettämässään kirjeessään - - - sairaanhoitopiirin menettelyä seuraavasti.

- - -

3. Sairaanhoitopiiristä on vastattu kantelijan tiedusteluun sähköpostitse avoimessa verkossa, vaikka viestistä käy ilmi, että kantelija on käyttänyt sairaanhoitopiirin palveluita.

**2
SELVITYS**

Kantelun johdosta hankittiin - - - sairaanhoitopiirin selvitys, johon kantelija on antanut vastineen.

**3
RATKAISU**

Katson - - - sairaanhoitopiirin menetelleen julkisuus- ja henkilötietolain vastaisesti, kun kantelijalle on lähetetty avoimessa verkossa sähköpostiviesti, josta käy ilmi, että hän on saanut sairaanhoitopiiristä terveydenhuollon palveluita. Viimeksi mainittu tieto on julkisuuslain mukaan salassa pidettävä.

Muilta osin asia ei anna aiheutta toimenpiteisiin.

Perustelen ratkaisuani seuraavasi.

- - -

**3.3
Sähköpostin lähettäminen suojaamattomassa verkossa**

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999, julkisuuslaki) 24 §:n 1 momentin 25 kohdan mukaan asiakirjat, jotka sisältävät tietoja henkilön terveydentilasta tai vammaisuudesta taikka *hänen saamastaan terveydenhuollon ja kuntoutuksen palvelusta* ovat salassa pidettäviä (kursiivi lisätty).

Julkisuuslain 22 §:n 2 momentin mukaan salassa pidettävää viranomaisen asiakirjaa tai sen kopiota tai tulostetta siitä ei saa näyttää eikä luovuttaa sivulliselle eikä antaa sitä teknisen käyttöyhteyden avulla tai muulla tavalla sivullisen nähtäväksi tai käytettäväksi.

Julkisuuslain 18 §:n 1 momentin mukaan viranomaisten tulee hyvän tiedonhallintatavan luomiseksi ja toteuttamiseksi muun muassa huolehtia asiakirjojen ja tietojärjestelmien sekä niihin sisältyvien tietojen asianmukaisesta saatavuudesta, käytettävyydestä ja suojaamisesta, sekä eheydestä ja muusta tietojen laatuun vaikuttavista tekijöistä sekä tässä tarkoituksessa erityisesti: 5) huolehtia siitä, että *sen palveluksessa olevilla on tarvittava tieto käsiteltävien asiakirjojen julkisuudesta sekä tietojen antamisesta ja käsittelyssä sekä niiden ja asiakirjojen ja tietojärjestelmien suojaamisesta noudatettavista menettelyistä, tietoturvallisuusjärjestelyistä ja tehtävänjaosta, samoin kuin siitä, että hyvän tiedonhallintatavan toteuttamiseksi annettujen säännösten, määräysten ja ohjeiden noudattamista valvotaan* (kursiivi lisätty).

Henkilötietolain (523/1999) 5 §:n mukaan rekisterinpitäjän tulee käsitellä henkilötietoja laillisesti, noudattaa huolellisuutta ja hyvää tietojenkäsittelytapaa sekä toimia muutoinkin niin, ettei *rekisteröidyn yksityiselämän suoja ja muita yksityisyyden suojan turvaavia perusoikeuksia rajoiteta ilman laissa säädettyä perustetta*. Lain 32 §:n mukaan rekisterinpitäjän *on toteutettava tarpeelliset tekniset ja organisatoriset toimenpiteet henkilötietojen suojaamiseksi* laittomasti tapahtuvalta tietojen luovuttamiselta, siirtämiseltä taikka muulta laittomalta käsittelyltä (kursiivi lisätty).

Tietosuojavaltuutetun toimisto on 3.1.2007 antanut ohjeen sähköpostin käytöstä sosiaalihuollossa (Asiaa tietosuojasta 1/2007). Ohjeessa todetaan muun muassa, että salassa pidettävät tiedot eivät suojaamattomassa sähköpostissa ole suojattuja sivullisilta. Viranomainen ei saa oma-aloitteisesti lähettää tavallisessa suojaamattomassa sähköpostissa asiakkaan nimeä tai muita sosiaalihuollon asiakkuuden paljastavia tietoja asiakkaalle itselleen tai muille tahoille. Jos asiakas lähettää esimerkiksi aikavarauksen sähköpostilla, siihen tulee vastata puhelimitse tai kirjallisesti. Sama koskee myös muita tiedusteluja, joihin ei voida vastata yleisellä neuvolla paljastamatta asiakkaan nimeä tai muita asiakastietoja.

Edellä kerrotun perusteella katson, että sairaanhoitopiiristä ei olisi saanut lähettää avoimessa verkossa kantelijalle kantelussa mainittua sähköpostiviestiä, josta käy ilmi, että hän on saanut sairaanhoitopiiristä terveydenhuollon palveluita. Viimeksi mainittu tieto on julkisuuslain mukaan salassa pidettävä.

Asiaan ei vaikuta se, että kantelija on ilmeisesti itse lähettänyt tällaisia tietoja sisältävän viestin sairaanhoitopiiriin. Asiassa olisi tullut menetellä esimerkiksi Tietosuojavaltuutetun ohjeessa mainitulla tavalla.

Katson siten, että sairaanhoitopiiri on menetellyt lainvastaisesti edellä kerrotulla tavalla.

4

TOIMENPITEET

Saatan edellä 3.3 kohdassa esittämäni käsityksen menettelyn lainvastaisuudesta sairaanhoitopiiriin tietoon. Tässä tarkoituksessa lähetän sinne jäljennöksen tästä päätöksestäni.